

NASŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrtice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Obrekovalci slovenskega naroda.

Nekateri Nemci nas Slovence besno sovražijo in nam škodujejo, kjer le morejo. Na dobrem imenu pred svetom nam škodujejo posebno s strupenimi poročili o časnikihi.

Kadarkoli je pri okrožnem sodišču v Mariboru ali Celju obsojen kak hudodelnik, tedaj prinašajo nemški časniki poročila o »slovenskem hudodelstvu«, o »slovenski surovosti«, o »pomanjkanju omike med Slovenci«, sploh se glase poročila o nas, kakor bi bili mi Slovenci najbolj razdivjani ljudje, pravi ljudožrci. In Nemci vsled tega oholo gledajo na nas in se vedejo še bolj drzno. Toda kje je pravzaprav hudodelstvo, surovost, pomanjkanje omike? Pri nemških časnikihi! Ali je celi narod kaj kriv na tem, ako so tudi med njim kake garjave ovce? Vsak narod ima dobre, srednje, dobre, srednje slabe in hudobne ljudi, nemški ravno tako kakor slovenski. Surovo in oholo je torej ravnanje nemških časnikov, ki popisujejo hudodelstva in prestopke, kakor bi bili nekaka lastnost našega naroda.

Med novicami prinašamo vest, da se je dne 4. t. m. storila velika nesreča na mestnem ribniku pri Mariboru. Nesreča pa bi se lahko odvrnila, ako bi šel na pomoč potapljalčima fantoma oštir pri treh ribnikih, ki je bil o nesreči obveščen. Toda

on je pokazal svoje surovo srce in ni hotel iti. Zdaj pa pride »Deutsche Wacht«, pripoveduje to surovost oštirjevo ter pristavi, da je bil oštir — ein verbissener Slovene — strasten Slovenec. To se bo zopet razglasilo po vseh nemških listih. V resnici ne vemo, ali je oštir Nемеc ali Slovenec, dejstvo je samo to, da v Mariboru ni nikdar veljal kot Slovenec, in je torej Nемеc ali vsaj posilinenec. Toda če bi tudi bil rodом Slovenec, ali je surovost kak znak Slovencev? Nikdar in nikoli ne! A kjer Slovencev ne poznajo, širi se tako mnenje o Slovincih vsled pisanja v nemških časnikihi.

Nemški graški list »Grazer Tagblatt« pripoveduje o loveih pri Celju, da so ravnali baje s srno neusmiljeno. Ne imenuje nobenih imen, a nazadnje pa pove, da so bili Slovenci. Vidi se, da listu ni za usmiljenost, da mu ni za varstvo živali, ampak da pred javnostjo označi Slovence kot surove in neusmiljene.

Tako ravna jo nemški listi nasproti Slovincem! Ni čudo, da se med Slovenci kaže vsled tega tuintam mržnja do Nemcev. A potem se reče, da smo mi Slovenci nestrpni, sovražni drugim narodom. To pa ni res! Ako mi kdo da zausnico, potem se mu gotovo ne bom smejal hvaležno v obraz! Mi javno prosvedujemo, da se na tako nizki način obrekujejo in zasramujejo

Slovenci v javnosti. Lopovstvo je, jemati komu čast, dvojno lopovstvo, jemati čast celemu narodu! Ptujski »Štajerc« zapazi pri Slovincih vsako napako, o takem lopovstvu pa si ne upa ziniti niti besede. Seve, ker zajema iz nemških jaslí. Tem bolj odločno pa bomo mi, kot pravi slovenski list, vedno branili pred svetom čast in dobro ime slovenskega naroda. Našim klevetnikom pa kličemo krepek: Fej Vas bodi!

Kaj bo z vojsko?

Iz vojaških krogov se je v zadnjem času odločno zanikalo, da bi se v naši armadi vršile kake priprave za vojsko. Kar se je zgodilo, bile so le priprave, kakor se vršijo vsako leto. Zraven pa so se izpeljale tudi nekatere spremembe, ki so bile potrebne. To pričbujemo, da naši čitatelji, posebno stariši sinov-vojakov, ne bodo imeli nepotrebnega strahu.

Sicer pa v Makedoniji vre naprej. Pojavlja se vedno več ustaških čet. Te se organizirajo v Bolgariji, potem pa uderejo čez mejo v Makedonijo, kjer imajo vedno praske s turškim vojaštvom. Turška vlada se je pritožila pri Bolgarih, da se pri njih zbirajo ustaši. Ti pravijo, da se to godi brez vednosti bolgarske vlade.

Mal darek, velika dobrota.

Hrvaški spisal Davorin Trstenjak. — Poslovenil Bož. Flegerič.

Katica je ostala velika sirota brez koga svojega. Neka uboga in onemogla starica, katera je izgubila vse otroke in pogrebila vse svoje, jo je vzela k sebi. Starica je prihajala vsak petek na trg, kjer se prodaje živad. Tu je brala pero po pero, ki odpada živadi. Polagoma in glej bilo je po katero perišče perja. To izčeše in proda. S takim in sličnim poslom pečala se je stara Barica, samo da ne mora beračiti. Zaradi tega so ji pošiljali včasih dobri ljudje jela in obleke v hišo.

Težko in siromaško ona hrani svojo Katico. Sama gladije, a otroku daje. S svojo dobroto ji hoče nadomestiti roditelje, a sebi da vblaži stare dneve. Tako je bila ona povsem srečna. Velika je sreča, ki se prikaže iza dobrega dela.

Katica ide v šolo. Sreča je hotela, in učiteljica ji je vrlo dobra duša.

Neki dan pride Katica prva v šolo. Sedi mirno na svojem mestu gledajoč milo

in veselo svojo učiteljico. Gibljejo ji se ustnice, hotela je nekaj reči. Slednjič seže v klop in odnese učiteljici svoj darek, govoreč:

«Izvolite, draga gospica!»

Da ji sličico iz cikoriije.

Učiteljica jo prime za glavico z obema rokama, jo poljubi na čelo in ji lepo zahvali, a sama je rekla: Dar je tak, kakoršen se srcem daje.

Za nekaj dni pride Katica zopet prva v šolo. Sedi kakor tudi nedavno, gledajoč milo svojo drago učiteljico, katera že ve, kaj bo, pa se nasmehluje. Mala ide k učiteljici, ne obrnivši od nje oči in ji da narančo.

Učiteljica jo poljubi in vpraša: «Duša, odkod tebi to?!»

«Prosila sem Dragico, pa mi je dala. Dragica je dobra.»

Učiteljica vzame dar, pohvali malo in ji reče: «Duša, milo je, da si tako dobra, ali glej pojej jo ti. Jaz imam doma polno košarico.

«Ne, ne. Ne bom jaz!» brani se mala.

Učiteljica obdrži dar, a o poldne odvede Katico seboj na kosilo. Na odhodu ji pri-

tisne dve naranči v torbo. A na to je reklo nežno dete: «To bom jaz dala svoji mami.»

Bode li to starica pojedla? Gotovo ne bo.

* * *

Ljudje, kateri so od svojih milijonov darovali tisoče, spominja se zgodovina in dižejo se jim spomeniki. In pravo je tako. Toda ni pravo, da se ne gleda bolj na dar, nego na žrtev darovnikovo. Ni v redu, da svet pozablja največje darovnike, kateri dajejo, a gladijejo, da razvesele druge. Ne, ne! So ljudje, kateri jih spoštujejo in jih nosijo v duši svoji, priznajoč: Najmanje imajo, največ dajejo. Barici in Katici vrezimo v spominek in pozlatimo črke: «Ljubezen do bližnjika je prva potreba človečji sreči.»

Hadži-Osman.

Hrvaški spisal Davorin Trstenjak. — Poslovenil Bož. Flegerič.

Hadži-Osman je trgoval po Bosni z voli več nego dvajset let. Trgovina mu

Tudi Srbija se oborožuje. Naročila je nedavno 50.000 konj. Turčija nezaupno gleda na gibanje v Srbiji in se dela Srbom prijazna. Toda Srbija mora biti za vse slučaje pripravljena in zato se oborožuje.

Na Grškem je veliko navdušenje za vojsko s Turki. Grki so posebno hudi na Turke, ker so bili zavoljo Krete od Turkov tepeni.

Turška vlada sama sluti, da je vojska prej ali slej neizogibna. Zato se tudi ona pripravlja. Naročila je 85 hitro streljajočih topov. Nadalje se bo oborožila jedna vojna ladja in dve torpedovki, ki se izdelujeta v Ameriki. V Drinopolju ob bolgarski meji ima Turčija že sedaj 14.000 vojakov s 3500 konji, in v bližini pa ima Mustafa paša 7000 vojakov s 1500 konji. Vojaško izobraženi možje proučujejo strategičko vso Makedonijo, da naredijo potem vojni načrt.

Po Turškem se govori, da bodo najprej planili nad Bolgare, ker ti pomagajo ustašem v Makedoniji. V slučaju vojske bi imela Turčija 250.000 vojakov, Bolgarija pa 160.000. Dolžnost je torej še drugih držav, da se združijo z Bolgari in složno uničijo turško moč.

Črtice o socijalnem vprašanju.

(Piše Al. Kokalj.)

II. Kdaj se je socijalno vprašanje začelo? Suženstvo.

Socijalno vprašanje je prav za prav tako staro kot človeška družba, ker ljudje so bili zmeraj razdeljeni v uboge in premožnejše. Sam Kristus pravi: »Uboge imate vedno med seboj« (Mark. 14, 7). Res, uboge imamo zmeraj med seboj. Da bi pa vendar tudi ubogi imeli potrebnih reči za življenje, za to morajo po nauku Kristusovem premožnejši skrbeti.

A socijalno vprašanje v tem smislu kot dandanes najdemo še le v prvem stoletju pred Kristusom pri Rimljanih. Tudi v nekaterih pokrajinah Grške je bilo primeroma malo premožnih in veliko revežev. Tako je mala deželica Atika imela 30.000 državljanov z vsemi pravicami in 400.000 sužnjev brez vseh pravic, kateri so prvim delali. A tako daleč kot v Rimu na Grškem

vendar ni prišlo. V Rimu najdemo ob Cezarjevem času in pozneje velike bogataše. Eden najbogatejših je bil Kras, katerega premoženje so cenili pred njegovo smrtjo na 10 milijonov dolarjev. To je bilo za tisti čas nekaj velikanskega, ker je denar imel vso večjo veljavo kot dandanes. Med zelo bogate se štejejo tudi Lukul, Marko, Skaur, Ciceron, Brut in mnogo drugih. Ti ljudje so pri svojem bogastvu živeli neznanško potratno. Če je kaka gostija stala takrat 10 ali 20 tisoč dolarjev, to ni bilo nič posebnega. Pili so najizbornejša grška in italška vina, jedli so jedi, o kakoršnih mi dandanes niti pojma nimamo. Če so sli z doma, kopali so se prej v dišeči vodi, okrasili se z dragimi kamni, z zlatim in srebrnim lišpom. En sam prstan kakega rimskega plemenitnika je stal ob istem času po sto tisoč dolarjev.

Kako so pa prišli bogatini do takega bogastva? Do tega so prišli na razne načine, zlasti z oderuštvo, z nakupovanjem državi potrebnih reči, z jemanjem davkov in colnine v najem, z izsesavanjem posameznih pokrajin ali provincij itd.

V Rimu je bilo takrat silno veliko denarja; ondi se je pač stekalo bogastvo vsega sveta. Zato so rimski mogočnejši dobivali tukaj denar prav cenó in so ga na ogromne obresti posojali v pokrajino. Tako je oni Brut, ki je Cezarja umoril, posodil več denarja mestu Salamina na otoku Ciper po 48%. Plemenitnik Siteij se je zadolžil v Rimu, da je na grozne obresti posodil denar mavretanskemu kralju Hiempsalu. Tudi izsesavanje pokrajin je neslo prav lepe dohodke. Nekateri namestniki ali prokonzuli so strahovito odirali ljudstvo. Zato piše zgodovinar Sallust: »Ubog gre prokonzul v bogato pokrajino, bogat zapusti ubogo pokrajino«. Ciceron, kateri se je na denar posebno razumel, je v enem letu kot prokonzul v Ciliciji izsesal iz ljudstva 110.000 dolarjev.

Tudi obširna, velikanska posestva, katera so nazivali latifundije (latus = širok, fundus = posestvo, torej veleposestva), so donášala rimskim mogotcem velike dohodke, ker so jih obdelovali večinoma sami sužnji. Ti reveži so pa delali jako po ceni; gospodarji jim namreč niso da-

jali nobenega plačila razven slabe hrane. Vsled tega niso mogli shajati manjši posestniki, zlasti če so bili zadolženi. Prodajali so drug za drugim posestva bogatašem ter so se preseljevali v Rim, kjer so bili brez skrbij. Država jih je namreč kot slobodne Rimljane morala preskrbovati z živežem. Istotako so v Rimu opravljali sužnji razne stroke rokodelstva prav po ceni, tako da se slobodni rokodelci z največjim naporom niso mogli meriti z njimi. Posledica vsega tega je bila, da sta malone popolnoma propadla kmečki in rokodelski stan. Vse tedanje bogastvo se je stekalo v roke par tisoč bogatih družin, drugi ljudje so bili pa večinoma reveži. Za časa cesarja Avgusta je bilo v Rimu nad en milijon in 250.000 ljudi. In med temi je bilo pol milijona beračev, katere je morala država preživljati na svoje stroške. Bili so to obubožani kmetje in rokodelci ter rimski potepuhi.

Omeniti mi je še nekaj malega o sužnjih. Suženjev je bilo v Rimu za časa cesarja Avgusta blizu en milijon. Nekateri bogataši so jih imeli po več tisoč. Marko Skaur jih je imel celó 8000. Kras je imel samih arhitektov in tesarjev nad 500. Veliko sužnjev je bilo znamenje blagostanja. Nevestam so dajali sužnje za doto.

Opravila sužnjev so bila različna. Nekateri so pospravljali in snajili sobe, drugi so kuhali, čitali gospodarjem, pisali pisma, varovali otroke in jih podučevali, drugi so bili zdravniki, babice, strežniki, rokodelci, hlapci, dekle, poljski delavci, hišni čuvaji itd. Hišni čuvaji so bili kot psi privezani na verige.

Godilo se je tem revežem neizmerno slabo. Slobodni Rimljani jih niso imeli za ljudi, marveč za navadno orodje. Varron, ki je spisal nekaj knjig o poljedelstvu, pravi: »Trojno orodje je potrebno, da donáša posestvo dobiček; prvo je mutasto, t. j. plug; drugo daje od sebe nerazločne glasove, t. j. vol in konj; tretje govori, t. j. suženj«. Sužnji so bili popolnoma pod oblastjo svojih gospodarjev, kateri so delali z njimi, kar so hoteli. Za vsako malenkost so jih topli z bičem ali so jih umorili; navadna njihova smrt je bilo križanje. Pretor Domicijan je dal sužnja na križ

je bila časih mati, časih mačeha, toda on je ostal poštenjak od temelja.

Poomožil je hčeri in poženil sinove, pa se odpravil na čabo.*) Poklical je vse, kateri so ga užalili in kateri so mu dolgovali, pa jim rekel: »Idem, bratje, na čabo. Tje se zahaja čiste duše. Opraščam vam vsem, a oprostite vi tudi meni!«

Potem se objame z vsakim, a ubožcem podeli obleke, žita in denarjev.

»Brat, Osman, ne idi v Meko!« rekel mu je prijatelj Ivan. »Nisi ti za tolik pot. Komaj si vrgel enkrat toliko breme s sebe, giblješ se, da umrješ.«

»Brat, Ivan, to ne velja! Tudi ni m lahko iti na svetnikov grob, toda ne, ker sem ostare, nego mi je težko s takimi obrazom pogledati na svetnika.**) Glej: oskrbel sem svoje otroke in ostalo mi je še gotovih denarjev. In treba, da se sramujem. Veliko je junaštvo polne mošnje opraščati dolgov in stare prebolele užalitve, in deliti ubožcem s pestjo z velikega vršaja! Da sem jaz vse to storil pred

dvajsetimi leti, dragovič moj, to bi bila zadušbina! A sedaj mi more svetnik reči, a tudi pravo bi velel: »Osman, a kje si bil doslej?« Sedaj grem jaz k svetniku, kakor hodijo pokorniki, a bilo bi poštenje, da pridem kot pravičnik. Jaz sem kakor tisti tvoj brat, kateri ti piše samo tedaj, kadar potrebuje denarja!«

Hadži-Osman se je povrnil bolan iz Meke. Takoj ga poseti prijatelj Ivan, pa mu reče tako-le: »Da si mene poslušal, boljše bi bilo.«

»Ne bi! Da ozdravim, še bi odšel, toda vedrejšega obraza in mirnejše duše.«

»Bog bo dal in vse bode dobro. Sedaj prosim Boga, da ti povrne zdravje, a drugo ne treba.«

»Ne! Jaz nočem tako!«

»Pa tako! Ti nočeš prositi Boga za zdravje?«

»Ne. Sram me je.«

»Kako to, brat Osman?«

»Več nego 50 let sem bil zdrav, in slabo sem hvalil Boga za zdravje. To je prvič, da bolujem. In komaj je ta nevolja na-me pala, a jaz da že prosim in

silno prosim Boga, da jo spravi z mene to bi bilo brezsravno...«

Hadži-Osman ozdravi. Vsak dan je hvalil Boga za zdravje. Marljivo je delal in vršil dobra dela. Enkrat se je šel na svetnikov grob. Doživel je visoko starost in umrl kot pravičnik, pa se ga tudi sedaj narod blago spominja. In njegov primer več koristi narodu, nego vse graje in vsi lepi sveti.

Smešnice.

Motil se je. Gospod dijaku: »Ko sem včeraj šel po trgu, sem vas videl, da ste r a v n o šli iz gostilne«. — Dijak: »Motite se, gospod, to nisem bil jaz, ker iz gostilne ne grem nikoli r a v e n.«

Slepec. »Prosim, dragi gospodje, za ubogega slepeca.« — »Kje pa je slepec?« — »Zunaj stoji in gleda, če kak žendarm ne pride.«

Več delati. Gospod beraču: »Ne morem vam več dati, kakor dva vinarja, ker sam malo zaslužim«. — Berač: »Pa delajte malo pridneje.«

*) Čaba = Meka, Turčinom sveto mesto.

**) Na »svetnika« Muhameda.

pribiti, ker je bil prenašlo umoril divjo svinjo. Avgust je dal drugega umoriti, ker mu je bil pojedel prepelico. Brezsrčni Vedij Polion je metal one sužnje, ki so se kaj pregrešili, v ribnik, da so se ribe hranile z njihovim mesom.

Hrana sužnjev je bila zelo slaba, razven če so jih pitali iz posebnega namena, na pr. da so jih dajali v žive ribam ali so jih rabili kot borilce v gledališčih. Borno je bilo tudi njihovo stanovanje. Oni, ki so delali na polju, so prebivali večinoma v podzemeljskih luknjah. Posebno žalostna pa je bila starost teh trpinov. Ko so gospodarji njihove moči izrabili, so jih navadno prav po ceni prodali. Katon starejši daje gospodarjem tak-le svet: »Bodi dober gospodar; prodaj svojega suznja ali konja, ko se postarata«. Naj omenim še to, da so bili v Rimu posebni trgovci in posebni semnji za sužnje, kjer so tako barantali z njimi kot pri nas z živino. Lepi, mladi fantje in deklice ali taki, ki so znali kako umetnost, so se silno drago plačevali, a navadni sužnji so bili po ceni. Ob času bogatina Lukula so jih plačevali po 3 ali 4 krone našega denarja. Bolne in za delo nezmogljive sužnje so pa nosili na nek otok reke Tibere, da so ondaj kot živina poginili.

Tak je bil v Rimu socialni položaj ob tistem času, ko je imel priti Kristus na svet. Nekaj bogatašev je živelo potratno in razuzdano, ljudstvo pa je stradalo in zdihovalo v verigah na stotisoče sužnjev.

Gospodarske stvari.

Delo v sadovnjakih in vinogradih meseca svečana. Za rezi treba stare trtne dele skrbno odgrniti, da pomorimo bube senenega črva in druge škodljivce. — Jednoletno rožje, kar ga odpade za rezi, kakor tudi stare dele treba pobrati, spraviti iz vinograda in sežgati; s tem uničimo glivice in druge kvarljivce. Pepel je izvrstno gnojilo za vinograde. Vinogradsko kolje treba preiskati in bube senenega črva pomoriti. — V sadovnjakih: Rezanje in sežiganje goseničjih gnjezd, da zataremo glogovega belina in zlatoritko. — Odpravljanje prstenčarjevih jajčih kolobarjev z vrha, kadar obrezujemo drevje. — Izrezovanje suhih vej in omelinega grmičja; nadalje treba ostrgati z debel in vej staro skorjo, mahove in lisaje, da drevje bolj oživi in da ga ubranimo mnogobrojnih kvarljivcev. Odpadke moramo pobirati na razgrnjene rjuhe in sežgati. — Izkopavanje in sežiganje vsega od krvave uši oslabelega drevja; pomlajenje vseh od krvave uši močno napadenih vrhov. — Veje z oteklina od krvave uši, ki so težko pristopne, treba porezati in sežgati. — Slabe in ukrivljene poganjke treba odrezati in sežgati, da jih ubranimo listnih ušic; veje z jajcami listnih ušic treba namazati z raztopino od mazljivega mila in tobakovega izvlečka. — Izkopavanje in sežiganje drevja, ki so ga uničile gosenice zavrtičeve in kostanjevega prečca. — Izkopavanje in sežiganje breskovega, vsled kodravosti oslabelega drevja. Nadalje treba breskve močno skrajšati in vse odpadke, nastale pri obrezovanju, pobrati in sežgati, da se odkrižamo kodravosti. — Gnojitev sadnega drevja, ako ni zemlja prehudo zmrznjena.

Antialkoholno gibanje.

Dan za dnevom se sliši o nesrečah, ki jih je povzročilo pijančevanje ali neizmerno uživanje alkohola. Tudi se vsakemu poštenemu človeku stoji pijanec, naj si bo ta ali oni, visokega ali nizkega stanu, izobražen ali neizobražen, vsak je podoben živali, ki se valja po luži in blatu. Ne pijmo opojnih pijač, kličejo nam dan za dnevom močje, ki so sprevideli strašne posledice alkoholizma. Alkoholizem bo uničil cele rodove, cele narode, ako se mu odločno ne upremo. Krepih Indijancev, ki so branili svojo zemljo, niso mogli tako hitro užugati in še jih sedaj ne bi, ako bi jim s prijateljskim obrazom ne ponudili žganja. Indijanci so ga sprejeli in to je bila njihova poguba. Udali so se pijančevanju, umirali in cepali so kakor muhe in le majhno število se še jih nahaja, dokler tudi ti, in to kmalo, ne izginejo s površja zemlje. Tako mori pijančevanje. Da pa bodo naši čitatelji se nekoliko natančneje seznanili s tem svojim sovražnikom, sklenil sem ga nekoliko popisati.

a) Kaj je alkohol?

Alkohol, ki nosi tudi ime špirit, je brezbarvna tekočina, ki gori z modrim nejasnim plamenom in razvija obilo toplote. Čisti alkohol je hud strup in nekoliko kapljic umori človeka, ako se mu pomeša v kri! Okusa je perečega. Ako se čistemu alkoholu prilije voda, se pri tem mešanju razvija toplota, da ni mogoče držati dotične posode s prosto roko. Alkohol ima to svojstvo, da vleče vodo iz zraka in drugih teles nase, zato ga je težko dobiti čistega. Da vleče vodo iz drugih teles v se, je za nas posebno važno in se bomo o tem obširneje pogovorili.

b) Kako škoduje alkohol?

Bodi si pijača, žganje, vino ali pivo, v katerem je še tako malo alkohola, vendar škoduje ako se uživa neizmerno. Žganje škoduje celo pri zmernem uživanju, in to prav zelo, ker ima največ alkohola v sebi. Poglejmo si pijačo, ki se je navlekel te ali one kapljice. Sprva ga razburi, postane dobre volje, potem pa se mu začne vrteti v glavi in zdi se mu, da vse pleše krog njega. Glava mu sili k tlom, noge so težke in v jednomer se mu zapletajo, dokler slednjič ne obleži. Ko se strezni, muči ga silna žeja, kateri so dali ime »maček«. Da si ga prežene, pije zopet, in zopet se upijani. Telo hujša od dne do dne, obraz dobi blede izraz, pozneje popolnoma porumeni; oči so globoko udrle, roke se mu tresejo, da niti ne more mirno jesti. In ko bi se le videl njegov želodec, ves ožgan je, in zato mu ne diši tudi nobena jed. Občevanje z njim je mučno, ker si ne upa pogledati človeka v obraz, kot bi bil največji hudodelnik. Da, v pravem pomenu besede je hudodelnik, on je samomorilec, ker pijanec si prikrajša za mnogo let življenje.

Zgoraj smo povedali, da vleče alkohol vodo v se, in tako dela sedaj, ko pride v človeško telo. Poglejmo si to nekoliko natančneje:

Kri je neprozorna, živo-rudeče barvana tekočina, imajoča primerno toplino 30° R. Največ krvi je vode (v 100 delih 77,99 %). Tudi telo samo ob sebi ima mnogo vode. Ko pride torej alkohol v

telo, začne svoje delo in vleče vodo iz krvi in telesa, in kri postane gostejša in lena. Srce bije hitreje, da ložje potiska leno kri naprej, in tako tudi prej obnemore. To je tudi vzrok, zakaj se tresejo roke. Odkod naj sedaj vzame telo in kri odvzeto vodo? Kakor smo že povedali, vsakega alkoholista, ko se strezni, hudo žeja. To je, da hoče kri vodo nazaj. Namesto, da bi potem res dodal potrebno vodo, in si s hladno studenčnico hladil žejo, prime za kozarec in zdravi »mačka« z alkoholično pijačo. Sicer pride na ta način nekoliko vode vmes, ker nobena alkoholična pijača ni brez te, in ta stori, da potolaži za hip žejo. Omenim naj, da je to v žganju izključeno. Če ga bolj pije, bolj je žejan. Ko se je torej kak nesrečnej zopet nasrkal, izvleče alkohol še ono malce vode, katero še ima, in to se ponavlja vedno in vedno. Radi tega hujša človek, ni mu za nobeno delo in vse se ga ogiblje, dokler ga ne reši smrt, kar se pa kmalu zgodi.

Vem, da mi bo marsikateri bralec ali bralka ugovarjal, češ, saj pa poznam pijance in vendar so že precej stari. Tudi na to je lahko odgovoriti. Tukaj sem vam narisal pijanca, ki je dan na dan pijan, ter niti vode ne pokusi. Seveda, takih ni ravno mnogo, ker ni denarja za pijačo. Vendar pa, da se ga vsaj vsaki teden ali štirinajst dni enkrat ali dvakrat pošteno naleze, takih je mnogo. In pri teh ne deluje alkohol ravno tako naglo, ker potem pijejo vodo, katera jih zopet nekoliko ozdravi.

Torej mladina, delaj in bojuj se proti alkoholizmu, in s tem dosežeš velik del v rešitvi svojega naroda, ker dokler bo vladalo pijančevanje med našim ljudstvom, množilo se bo tudi nemčurstvo in rastla nezavednost. Vaša, takorekoč, prva dolžnost je iti z vzgledom naprej, ker besede mičejo, vzgledi pa vlečejo, in mnogo manj gorja bo na svetu.

Razne novice in druge reči.

Naše misli. Naši ljudje sedaj največ govore o dveh predmetih, o gostijah in o vojski. Da se govori o gostijah, to v pustnem času pač ni nič nenavadnega in se vsako leto vrača. A vojska, vojska! Nihče ne ve za gotovo, ali bo vojska ali ne; visoki gospodje, ki vedo več o takih stvarih, celo to odločno tajijo, a vključ temu vse govori o bližnji vojski. Posebno pazijo ljudje na vojaštvo, in če se kje kak vojak iz enega mesta na drugo premakne, se že govori o pripravah za vojsko. Mi tudi mislimo, da še prihodnje dni ne bo vojske. Kadar pa si bodo po kasarnah začeli vojski bridke sabljice brusiti, dolgocevnne puške na ramo obešati in iskre konje podkavati in sedlati, takrat bo naš list storil svojo dolžnost in vam vse poročal. Če pride do vojske, bodo skoro gotovo slovenski polki zraven. Kjer je treba krepke pesti in korajže in prelivanja krvi, tam so Slovenci visoko čislani. Nemški hribovci in mestni gizdalini imajo le v miru korajžo in — prvo besedo!

Velika nesreča se je zgodila dne 4. t. m. v Mariboru. Najmlajši in najstarejši sin tukajšnjega trgovca Kržižeka, 9 letni Valter in 13 letni Karl sta se šla popoldan s prijatelji drsat na mestni ribnik. Led spran od dežja in juga je bil na več mestih nevaren. Kar se udere led pod

9 letnim Valterjem, kateri zgine pod ledom. Brat Karl mu hitro pribeži na pomoč, a ko je že držal svojega brata ter ga hotel spraviti iz vode, se je tudi pod njim udrl led in izginil je pod njim. Takoj je prihitela požarna bramba, da spravi vsaj njih mrtva trupla na suho. Eno truplo so še po noči našli, drugo pa še le prihodnji dan. Dne 6. t. m. je bil pogreb. Na tisoče žalujočega ljudstva se je udeležilo pogreba nesrečnih dveh bratov. Ko je na njih grobu izpregovoril profesor veronauka g. dr. Ant. Medved nekoliko besed v slovo, je bilo vse globoko ginjeno in mnogi so jokali.

Leonova slavnost pri Sv. Barbari pri Mariboru, ki jo je priredilo bralno društvo na svečnico popoldne, je bila v resnici prekrasna. Dokaj obširni prostori župnišča so bili napolnjeni do zadnjega kotička. Slavnost je otvoril podpredsednik društva, Fr. Jäger, s prisrčnim nagovorom, kaplan Gomilšek je deklamoval prolog, nato pa je zbor, 20 pevcev in pevk zapel velegrajsko himno. V vsoporedu so bili štirje govori o sv. očetu, katere so govorili dva mladeniča in dve dekleti. Vse je bilo radovedno na ta nastop naše mladine, ki se je ta dan posebno odlikovala. Alojzija Cvikl nam je v svojem govoru naslikala tek življenja sv. očeta Leona XIII. Svojo nalogo je kaj dobro izvršila. Janez Pulko je v jedrnatih besedah razložil, kako Leon XIII. skrbi za vse narode, posebno za Slovence, kako mu je mil in drag tudi naš mali slovenski narod. Posebno zanimiv je bil govor Amalije Škofič, v katerem je opisala Leonovo domače življenje in delovanje v Vatikanu. Ker je govorila kaj razločno pa tudi počasi, so ljubezne črte iz Leonovega domačega življenja vsi najpazljiveje poslušali. Janez Domitar je nastopil kot zadnji govornik. Govoril je res navdušeno in prepričevalno o Leonu kot slavnem vladarju in modrem državniku. Ko je izjavil, da Slovenci Leonu XIII. poklanjamo k 25 letnici papeštvu svojo ljubezen in zvestobo in zaklical: Slava Leonu XIII! Živio papež Leon XIII! zagromel je kakor iz enih ust navdušen trikratni »živio« sv. očetu. Med govori so se vršile deklamacije. Miha Domitar je deklamoval dr. Medveda pesem: »Sv. očetu Leonu XIII.«, Lizika Arnuz: »Leonu XIII. Slovani«, ista in Genovefa Kranjc sta deklamovali dve pesmici: »Sv. Konštanciju«, katere je izložil Leon XIII. Posebno ljubka in prisrčna je bila deklamacija male učenke Mire Kranjc, hčerke nadučitelja Fr. Kranjca; prednašala je pesmico: »Leonu XIII. otroci«. Tudi v petju je bila lepa raznovrstnost. Moški zbor je zapel Škraupovo: »Papeževo himno«, tri hčerke učitelja Škofiča pa triglasni ženski zbor: »Žalost«. Lep je bil mešani zbor: »Nazaj v planinski raj«, veličasten pa enoglasni zbor: »Papeževa himna« od Mittererja, ki je kaj primerno zaključil celo slavnost. — Proslavili smo Leonovo 25 letnico papeštva res na najlepši način. Poslušalci so dobili iz govorov in deklamacij popolno sliko Leonovega življenja in delovanja. Bralno društvo naše je ponosno na to krasno slavnost, ki je jasno dokazala, kaj premore naša vrla mladina. — Živela!

Mestni zastop ptujski je dovolil društvu sidmark, ki kupuje po Slovenskem posestva za Nemce, 50 K podpore. Ako bi imeli ptujski mestni očetje res toliko ljubezni do slovenskega ljudstva, kakor

razglašajo po »Štajercu«, bi denar dali raje kakemu potrebnemu slovenskemu kmetu.

Roparski umor. V Ivanjskem vrhu pri Sv. Antonu v Slov. goricah se je zgodilo veliko hudodelstvo. 32 letni Miha Weidinger, ki je sploh znan kot človek, ki je takoj pripravljen za vsako hudobijo, je zadavil 56 letno Rozo Hvalič in oropal njenega 80 letnega očeta. Hudodelstvo je storil tako-le: Stari Hvalič je ležal 28. m. m. še v postelji. Bilo je okrog 7. ure zjutraj. Roza, ki je živela pri svojem očetu, je imela opravka zunaj hiše. Kar stopi v sobo možak z zamazanim obrazom in zahteva od Hvaliča denar: »Denar, ali pa boš mrtev«. Starec se ni mogel braniti in ropar je pobral vse, kar je dobil. Nazadnje je oblekel Hvaličeve škornje in obleko, omil se je v sobi in potem odšel. Potem šele se je starec upal iz sobe, in je hotel poklicati svojo hčer. Ko pride v kuhinjo, vidi svojo hčer obešeno. Ropar jo je najprej zadavil in potem obesil. Hvalič je šel nato klicat sosede. Morilec je zginil, ali v peti so našli orožniki ostanke cunj in v njih ostanek vojaške knjižice glaseče se na ime Miha Weidinger, sosedovega sina, katerega sicer še niso dobili, a je upati, da ga bodo kmalu. Weidinger je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Boji se ga vse, ker je znano, da je svoj čas streljal na svojega lastnega očeta. Poskusil je večkrat vlomiti v tuje hiše, enkrat celo z nožem v roki. Sedaj mu bo roka pravice vendarle za vedno zvezala roke — seveda ako ga dobi.

Kaše pihat bo moral iti znani agitator za orehovskega Bračka in »Štajerčev« dopisnik, Mavrin iz Lokave na Murskem polju. Ljutomersko sodišče ga je namreč dne 29. jan. 1903 obsodilo zaradi raznih razžalitev na en teden zapora, poostrenega z dvema postoma. Kako že pravi pesem? Mostače si je viha, pa zraven kašo piha... Mavrin pa dvakrat tudi kaše ne bo pihal, ker ima post.

V Babincih pri Ljutomeru so pri posestniku Fr. Vunderl-u v noči od 28. do 29. pr. m. tatje vdrli skozi okno v neko stransko sobo, iz katere so prišli skozi vrata v drugo sobo, ter odnesli iz omar vso obleko, iz postelj posteljnino in sploh vse, kar se je dalo odnesti. Odnegli so tudi nekoliko denarja. Pisma, katera so bila v omarah shranjena, so sseskali. Tatje so vzeli kravam iz vratov lance, s katerimi so bile privezane, in z njimi križe iz oken vtrgali. Da jim pa je bilo mogoče priti v drugo sobo, so v vrata izrezali luknjo, skozi katero se je dalo z roko seči in si tako odpreti. Ker se je lahko v istem času po ledu čez Muro prišlo, se v obče sodi, da so prišli uzmoviči iz Ogrskega.

Na Pragerskem se je dozidala nova tovarna za glinaste izdelke. Posestnik tovarne je Nemec. Čez sto ljudij bo našlo v tovarni dela, a tovarnar noče vzeti Slovencev, ampak bo poklical nemške delavce na Pragersko. Važno prometno torišče je Pragersko, in žal, da nimamo Slovenci za take reči nobenega smisla. Nemci-tuji pa spoznajo ugodno lego Pragerskega, se naseljujejo in — ponemčujejo tam. Južna železnica nastavlja na Pragerskem tudi skoraj izključno nemške uradnike — sedaj je le en Slovenec ondi. Uslužbenci so sicer rodom Slovenci, a hudo trpijo pod nemško komando, in marsikateri se izneveri svoji narodnosti. Slo-

venski prvaki pa se za Pragersko ne brigajo, ker se jim tam ne obeta ne — čast, ne denar!

Nemška ormoška šola. Nekaterim se je sedaj vendar začelo svitati! Na nemški šoli se ne uči krščanski pozdrav: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ampak deca te pozdravljajo kakor tvoji prijatelji z »dober dan!« »dobro jutro!« »dober večer!« ali kako mu pač pride na misel, seveda vse to se pozdravlja v nemškem jeziku. Nemške šole pač niso za slovenske kraje, kakor kozli ne za varuhe vrtov in ogrado!

Za šmarsko-rogaški okraj. Vedno trdijo nemški poslanci in nemškutarski »Štajerci«, da skrbi dežela tudi za Slovence na Štajerskem, naj li pridejo slovenski poslanci v deželno zbornico, ali ne. No, no, to so nemški očetje pri deželnem odboru pokazali posebno pri oddaji del za novo deželno železnico iz Grobelnega do deželne meje. Podjetnik je Oger, vsi inženjerji so Ogrji, vsi pazniki Ogrji in skoraj vsi delavci vozniki Ogrji. Če se kje napravi pogodba o oddaji železniških del, se izgovori, da ima podjetnik v prvi vrsti ozirati se na domače delavce. To dela tudi štajerski deželni odbor, če zida železnico v nemškem delu dežele, pri nas na Spodnjem Štajerskem pa tega seveda ni treba. Podjetnik pri gori imenovani železnici ima sicer nekaj domačih delavcev, toda ogrske plačuje 50% višje. Če zahteva domač delavec povisanje plače oziroma tako plačo, kakoršno imajo Ogrji, mu odgovorijo, da za tisti denar dobijo lahko Ogra. Domačina nato odpustijo in naročijo Ogre. Vsak dan prinese južna železnica Ogrov obojega spola in vsake starosti na Grobelno, kjer domačinom kruh izpodjedajo. Je pač občudovanja vredna skrb štajerskega deželnega odbora za slovenski del dežele! Edina pomoč zoper tako »skrb« je: Proč od Gradca!

Marenberški okraj. Dva velika ljudska prijatelja ter goreča domoljuba nam je pokosila nemila smrt že v novem letu. Na prijaznem Remšniku ni več blagega gospoda župnika Jurija Žmavca. Bolezen in žalost sta mu pretrgali nit življenja. H komu se bomo sedaj tako zaupno obračali, kje bomo našli toliko dobrega sveta in mile tolažbe v nadlogah, kdo bo z nami občeval in čutil kakor naš oče, ki nas ljubi s celim srcem? Ah, da nam je smrt vzela tega nad vse nam dragega moža! — V Vuhredu pa je preminol po dolgi mučni bolezni veleposestnik in lesotržec gospod Franc Pahernik. Čeprav bogat, vendar n'kdar ošaben in trdosrčen, ampak zmeraj je bil z vsakim ljubeznjiv in n'proti ubogim (darežljiv). Imel je dobro, plemenito srce. Obema pokojnikoma želimo večni raj!

Staritrg pri Slovenjemgradu. Z veselim srcem te pozdravljamo, predragi »Naš Dom«, mi mladeniči v svoji sredini. Povedati ti moram, da bo sedaj skoraj konec »Štajerca« v naši občini, samo en iztis še prihaja k nam. Torej ga bomo res kmalu iztrebili. Naši sosednji mladeniči Žančani pa še spe strašno narodno spanje. Kedaj bo vendar prišel čas, da se bodo prebudili? Pa seveda, njim je ljubši ob nedeljah lov, pa ples po krčmah! Vzdrmite se torej enkrat in pridite pod zastavo slovensko. Nehajte kupovati pri znanem Joh. Pungarschegu »Štajerca«.

Veste, ta Pungarscheg dobi cel sklad »Štajerca«, potem ga pa prodaja na debelo in drobno. Sram ga naj bo, da je zatajil svojo narodnost ter je zdaj glavni podpiratelj »Štajercev« v Slovenjgradu. — Fant s fare.

Konjice bodo kmalu ponosno dvignile glavo, kajti ne bo dolgo, in okrajni glavar se bo stalno naselil v njih. Z dnem 1. oktobrom se namreč ustanovi novo glavarstvo, kojega središče in sedež bodo Konjice. Za glavarstveni urad se bo sezidalo novo poslopje. Kdo bo postal okrajni glavar, ne vemo, kdo pa bi rad postal, nam je dobro znano! Toda mi hočemo odločnega katoličana in vrlega Slovenca!

Nesreča na celjskem kolodvoru. O tej nesreči se je poročalo: Železniški uslužbenec Anton Schmidt, je šel okoli pol dveh po polnoči od 1. na 2. februarja čez železniško progo na celjskem kolodvoru proti svojemu domu. V tem trenutku pridrdra brzovlak iz Ljubljane in prevrže nesrečnika ravno tako, da mu gredo kolesa čez glavo. Bil je na mestu mrtev in so ga odnesli takoj v mrtvašnico. Pokojni je zapustil vdovo in 14 nepreskrbljenih otrok. Ponesrečeni je tisti Schmidt, ki se je dal od celjskih nemških hujšakčev pregovoriti, da je pri zadnjih deželnozborskih volitvah dvakrat volil za Nemce in sicer enkrat kot železniški uslužbenec, drugič pa kot gostilničar. Imel je namreč tudi malo gostilno. Pri okrožnem sodišču je dobil za to volilno sleparijo 24 ur zapora, katerega bi moral po pravici presedeti nekdo drugi, ne pa Schmidt.

V Savinjski dolini je bil nekdanj najslavnejši trg Mozirje. Nekdanj je bilo to, a sedaj...? Vse je razcepljeno med seboj in ni pravega družabnega življenja več v trgu. Za to tudi vsa društva hirajo in umirajo. Nekdanj slavna Čitalnica in slavni Savinjski Sokol spita težko, nevzdrumno spanje. Ljudstvo okoliško, posebno pa mladina, vzdrami se ti iz splošnega spanja, prvi za zastavo narodne zavesti ter v boj z njo proti zaspanosti, mlačnosti in nedelavnosti nekdanj slavnega trga. Tržani so vrgli vodstvo od sebe, čila okolica naj je sedaj prevzame!

Iz Dobrne pri Celju. Blagovolite, gospod urednik, tudi od nas dobrnskih deklet sprejeti kratek dopis o naši »dekliski zvezi«. Preteklega leta se je pri nas ustanovila »zveza deklet«, in od tedaj se je začelo naše srce bolj ogrevati za narodno stvar. Kakor v spomladi, ko zopet vse oživi, tako smo tudi me vstale in oživele v narodnem delu. V začetku je bilo naše število majhno. Mnoge nam niso zaupale. Ko so pa spoznale, kaj hoče »zveza«, da se namreč v nji skupno vadimo v narodnem delu, učimo in izobražujemo in da je prva dolžnost vseh udov »zveze« lepo krščansko življenje, začele so tudi pristopati; a sedaj raste naše število od dneva do dneva. Z veseljem se vdeležujemo mesečnih shodov, kjer se podučujemo v različnih koristnih rečeh. Pa veste gospod urednik, kaj je sad naše mlade »zveze«? Sad »zveze« je že obilen. Omenim vam samo to, da je mladina naše župnije že večidel popustila branje slabih, umazanih in nam sovražnih časnikov, ter se z veseljem oklenila »Slov. Gospodarja« in »Našega Doma« katera sedaj v lepem številu prihajata k nam. Seveda imamo tudi sovražnike, kateri nas, kakor »zvezo« črnijo in obrekujejo. Posebno ob novem

letu so napeli vse svoje moči, da bi nas odvrnili od »zveze«. A me se ne ustrašimo pikanja, zaničevanja ne obrekovanja, kajti za trdno smo prepričani, da vsaka dobra stvar ima sovražnike, zato tudi naša »zveza«. Bolj ko se zaletavajo v nas, tem trdneje stopamo za zastavo, na katere so, kakor z zlatimi črkami zapisane besede: »Z Bogom in Marijo za milo domovino!«

Mladinska slavnost v Vojniku. Gotovo se vam niti ni sanjalo, da že tudi pri nas pojemo ono pesem, ki jo vam, gospod urednik, velikokrat zapoje zdaj ta zdaj oni v uho, pesem: »Mi gremo naprej, mi mladi!« In vendar je res! Škoda le, da se niste na Svečnico sami o tem prepričali, ko smo priredili že — mladinsko slavnost! Imeli smo na vspeh igro »Sv. Neža«, v kateri so nastopale plemenite in neplemenite Rimljanke ter ponosni rimski pretor Simforijan. Že oder sam, zlasti pa še vse osebe so nas s svojo igro naravnost prestavile v stari Rim. — Potem smo imeli igro »Vedeževalka«; da ste videli te kmete, pa vedeževalko, — in pa tistega Jaka! Ne vem, če ne bi bili zlezli pred njim pod mizo! Med tem so se glasile lepe pesmi mešanega in celo ženskega zbora. Pri igralcih in igralkah, pevcih in pevkah je od prizora do prizora, od pesmi do pesmi rastlo navdušenje. Kako pa tudi ne, ko se je ostala vojniška mladina — da drugih gostov niti ne omenjam — tako obilno udeležila slavnosti. To navdušenje in ta obisk nam daje veselo upanje, da odslej v Vojniku ne bomo več tako dremali, kot doslej, ampak da bo posebno med nami »mladimi« vedno bolj rastla zavednost. Besede slavnostnega govora gotovo ne bodo ostale brez sadu, temveč se bomo res začeli buditi, se družiti ter se izobraževati; ker le kot zavedna krščanska in navdušena narodna mladina in pozneje kot taki možje, bomo v resnici storili kaj za svojo lastno srečo in v blagor svojega naroda. »Naš čolnič«, čolnič naše domovine je na viharjem morju v veliki nevarnosti, zlasti že tudi pri nas v Vojniku; zato pa ne pozabimo poziva deklaracije, da ta »naš čolnič otmimo«, in sicer z resnim delom. — Res je, da nas je dozdej še malo; toda že se množi vrsta zavedne mladine; res je, da ne znamo še niti napeva one prej imenovane pesmi »Mi gremo...«, niti nadaljnjih besed...: toda učiti se hočemo te pesmi ter jo prepevati tako dolgo, da jo bomo znali peti celo, in sicer peti ne le z glasom svojega grla, ampak v resnem življenju in v delu bomo — če Bog da — kmalu prepevali tudi v Vojniku: Mi gremo naprej, mi mladi! In ker mi vstajamo, zato je že in bode še marsikoga v Vojniku — strah! — Torej pa le z veseljem srcem in s pogumom v prsih naprej, po lepem geslu: »Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!«

Na Vidmu ob Savi se je ustanovila nova ljudska posojilnica. Sicer je pristopila k celjski zvezi slovenskih posojilnic, vendar ji želimo, da bi delovala zvesto v blagor kmetskega ljudstva.

Sevnica ob Savi ima zopet za župana gosp. Mihaela Starkl. Ljudje, ki od kmetov žive, niso zadovoljni z njim, ker je baje preveč kmetov naklonjen. Čudni ljudje, narobe svet! Svojim krušnim očetom moramo vendar vse dobro želeči!

Kako se je boril Špik z medvedom. O tej povestici, ki smo jo zadnjič priob-

čili, nam piše g. Vatroslav Holz iz Ljubljane, ki je Špika osebno poznal: Tisti Špik, ki se je boril z medvedom, kakor popisujete v št. 3 od dne 29. januarja 1903, ne nosi dandanes več zavezanega platnenega robca na odtrgani čeljusti, ker ga je že pred 3—4 leti ubilo drevo, ki ga je podiral s svojim sinom nekje v Trentski gori, kar je priobčeno v »Soči«. — Uredništvo: Iskrena hvala za poročilo!

Za smeh in kratek čas. »Štajerc« si s svojimi neresničnimi poročili privablja dopisnike, ki mu sicer manjkajo. Neopravičeno napadeni mu pošljejo popravek in tako se izpolnijo prazni predali. V zadnji številki mora prinesiti popravek župnika v Št. Rupertu v Slov. goricah, ker je o njem priobčil lažnjive trditve. To je zanesljiv list! — Zadnji »Štajerc« ne napada nobenega duhovnika, pač pa za spremembo narodnega učitelja g. Godca iz Lembaha. Čez par tednov bo zopet moral vse preklicati in prinesiti popravek. A vendar se jezi, ako mu kdo pravi, da je lažnjivi kljukec. — »Štajerc« se še vedno noče opravičiti, zakaj je zvišal ceno na 1 goldinar, v obliki pa ostal tako majhen kakor prej. Vprašajte njegove naročnike, morda vam oni vedo kaj povedati, in podražite jih, da se dajo tako farbat.

* * *

Gibanje koroških Slovencev. Novo slovensko posojilnico so ustanovili v Globasnici. Deželno sodišče je novo posojilnico registriralo z odlokom od dne 15. jan. Tudi pri Dev. Mariji na Zili se snuje nova posojilnica. — Slov. izobraževalno društvo — prvo na Koroškem — se je na novega leta dan ustanovilo v Št. Jakobu v Rožu. Nadalje se je tako društvo ustanovilo v Globasnici in na Gozdanjah nad Vrbo, kjer je bil ustanovni shod v nedeljo, dne 8. febr. v Neuwirtovi gostilni.

Koroške novice. Andrenikov hlapec na Ojstrici, Andrej Krainz, se je hotel podati v bolnišnico v Slovenjem Gradcu. Na potu mu je postalo slabo, vsedel se je na cestni kamen, a kmalu je izdihnil svojo dušo. — Blizu Trga se je dne 9. januarja obesil 57letni klobučar Al. Wilhelmer. — Na Koroškem je sedaj 30 odvetnikov, od teh 14 v Celovcu. Slovenci nimajo svojega odvetnika. — V Črni, obč. Motnica so našli v gozdu mrtvega nekega kmeta, ki se je bil podal na lov. Ali se je zgodila nezgoda ali umor, se ne vé. — Tatvini na sled so prišli v vojaških skladiščih v Celovcu. V sredo, 21. m. m., izvršila sta v Omanjih orožnika iz Gospevete hišno preiskavo pri posestniku Pašniku. Našla sta obilo vojaške obleke in obuvala. Krivce že imajo, govori se, da so računski podčastniki. Prizadet je menda tudi nek celovski redar, ki je bil prej podčastnik. — Nova pošta se je odprla dne 1. februarja v Ledenici. Za poštarja imenovan je tamošnji posestnik Jos. Arnejc. — Med Grabštanjem in Galicijo se je vpejlala vozna pošta. — Radi davice so zaprli šolo v Vetrinju. — Vrbsko jezero je bilo celo zamrznjeno. — Ponarejene kronske petake so zasledili v Celovcu. Torej pozor! — Dne 17. januarja pogorela je žaga posestnika Blaža Komarja na Čajni. Škoda znaša 4000 K. — Ogenj je uničil tovarno za strešno opeko, last trdke Vidica in sodr. na Zilski Bistrici. Škodi v znesku 300.000 kron nasproti stoji zavarovalnina 180.000 kron.

Iz podjunske doline na Koroškem.

Reči se mora, da je v najnovejšem času slovenska mladina tudi na Koroškem se začela prav pridno gibati in delovati. Prav rada bere slovenske časopise, ki so pisani v pravem krščanskem duhu. Po raznih krajih nastopajo pevski zbori in po nekaterih krajih celo so se že spravili na visokega konja in igrajo »teater«, da imajo tudi kaj za pošteno domačo zabavo in veselje. Tako je prav! Prihodnjo nedeljo, dne 15. februarja bode mladina zborovala in gledališčne igre predstavljala kar na dveh krajih in sicer v Globasnici in v Škocijanu. V Globasnici, kjer so si kupili lep gledališni oder, bodo igrali dve gledališni igri in sicer »Lurška pastirica« in »Vedeževalka«. Vsa slavnost se vrši pri »Šoštarju«. Škocijanska mladina je letos sicer že tudi enkrat zborovala in v pohvalo vseh so predstavljali škocijanski fantje v Št. Vidu gledališčno igro. Začeli pa so godrnjati domači škocijanski farmani, češ, drugam hodite, doma pa ne igrate. Da torej ne bode preveč nepotrebne nevolje in da škocijanski mladeniči doma ne ostanejo dolžniki, priredijo v nedeljo, dne 15. februarja pri Rušu v Samožni vesi ob 4. uri popoldne s pomočjo domače Ciril in Metodove podružnice dve igri: »Sanje« in »Pravica se je izkazala«. Da bode pri zborovanju še tudi nekaj vesele spremembe, za to bodeta skrbela domači moški in mešani zbor, ki tokrat prvokrat nastopita. Toraj Slovenci podjunske doline, v nedeljo, dne 15. februarja v Globasnici ali pa v Škocijan, pogledat kaj zmora vaša mladina. Kraja sta tako daleč narazen, da drug drugemu ne moreta vzeti obiskovalcev. Da se bodo na obeh zborovanjih slišali lepi govori, se razume.

Vojaški nabori na Koroškem se vršijo letos po sledečem redu: Meseca marca, dne 2. Prevalje, 3. Pliberk, 4. in 5. Velikovec, 6. Dobrlavas, 7. Železna Kapla, 9., 10., 11. in 12. Beljak, 13. Podkloster, 14. Trbiž, 16. Paternion, 17. in 18. Krka, 20. in 21. Breže, 23., 24. in 26. Št. Vid, 27. in 28. Borovlje, 30. in 31. ter 1. aprila Celovec (okolica). Mes. aprila: 2., 3. in 4. Trg, 6. Celovec (mesto), 7. in 8. Volsberg, 14. Št. Lenart, 15. in 16. Št. Pavel, 18. Kotišče, 20. in 21. Šmohor, 23. Sovodje, 24. Milstat, 25. Špital, 27. Zg. Bela, 29. Grajfenburg, 30. Kot.

Izpod Obirja. Nekdo mi je pravil, da v Selih neki gostilničar poleg lesenine in moke tudi modrost na kile prodaja. Zatoraj sem sklenil, da šnopsa ne bom več pil, in kakor hitro prištedim 2 kroni, bom šel in kupil dve kili tega pristnega blaga. Filiale ima gostilničar menda tudi v Celovcu.

Nova železnica. Na Koroškem delajo nekateri na to, da se zida nova železnica iz Špitala do Sovodja (Gmünd). Zvezana bi bila z novo železnico preko Tur. Pripravljala dela so se že pričela.

Št. Lipš pri Rajneku. Dolga želja, dobiti nov beli mašni plašč, se nam je izpolnila. Veselo je bilo gledati farmane, kako radi so darovali vsaki po svoji zmožnosti v ta namen. Vidi se, da so ljudje še vedno vneti za službo božjo. Da se je naša cerkev tako za eno obleko olepšala in pomnožila, gre hvala našim dobrim farmanom. Bog povrni tisočerno. — Kakor drugod, imamo tudi pri nas hudo zimo. Zadnji sneg je napravil zlasti

na sadnem drevju veliko škode. Pri pogrebih se je videlo, da so kapljice blagoslovljene vode padajoče v jamo grede zmrznile. Tudi pri sv. maši je vino v ke-lihu zmrznilo. — Ravno ta mraz nam je pobral tudi našega večletnega zvestega občinskega slugo in mrliskega ogleda Janca Höfelniga. Ko je dne 22. jan. prišel v Št. Lipš ogledat 3 mrliče, je med potjo domov od mraza oslabil — že v Št. Lipšu je tožil, da je slab in da mu mraz hudo dene — in ob cesti obležal; na pol zmrzlega so ga prepeljali k županu Bl. Hütitzu p. d. Haberlinu, kjer se je še malo zavedel in še sam v roke vzel mrtvaško svečo, a kmalu na to preminul. Torej tri mrliče ogledal in še sam isti dan mrtev.

Prevalje. Vsakokrat, kedar vzamem »Naš Dom« v roke, ta najcenejši in najbolj razširjeni list, čitam v njem, kako se drugod, po slovenskem Štajerskem vzbujajo zanimanje za naš premili in posebno na tužnem Koroškem teptani narod, tudi med fanti in dekleti. In prav v srce me zaboli, če pomislim, kako je vendar slovenska prevaljska mladina zaspana. Sicer imamo tu kat. delavsko društvo, za katero se posebno g. predsednik Rupnik in pa naša dva vrta kaplana g. Serajnik in g. Lavrine trudita. A da bi se med slovensko mladino začelo kakšno gibanje, o tem ni sluha ne duha. Fantje in dekleta, zbudite se iz spanja in stopite na dan s svojimi zmožnostmi. Ali vas nič ne mičejo vzgledi zelene Štajerske, ali pa slov. Šmihela nad Pliberkom, kjer se je ustanovilo pevsko društvo »Gorotan« in nedavno tudi tamburaško društvo? Zanimivo je tudi, kako se dekleta gibljejo in pripravljajo za boj v političnem polju. Skoro povsod se ustanavljajo društva, kjer se potem slovenska mladina navdušuje za naš mili narod. Stopite torej na noge in pokažite, da Slovenci še živijo. Prebirajte pridno časnike, posebno pa »Naš Dom«, kjer boste veliko kaj čitali, kar vam bo tudi mnogo koristilo. Tiste grde cunje, ki se »Štajerc«, navadno pa »giftna krota« imenuje, se pa še ne dotaknite ne, ampak vrzite jo proč, kamor spada. Žalibože, da je tudi k nam našla pot, četudi le v enem iztisu. Vzdrami se torej, ljuba slovenska mladina iz svojega spanja, in posnemaj zglede drugih krajev, ki so tako mični in vablivi. Pridno delajmo za naš narod, in ne dajmo se preslepiti, ampak vsak naj stori svojo dolžnost po geslu: Vse za vero, dom, cesarja! — Slovenski fant.

Duhovske zadeve. Župnijo Nemški Grebinj je dobil tamošnji provizor g. Ferd. Mayer. — Mil. g. prošt A. Trobeš je bil na tinjsko proštstvo vmeščen dne 29. jan., č. gosp. Volbenk Serajnik pa na župnijo Št. Lipš dne 1. febr.

* * *

Vrag v ječi. V ogrski občini blizu Radgone je neka kmetica imela dobiti od glavarstva 900 kron. Naznanilo je prišlo na župana, ki je o tem obvestil kmetico. Skoro pa je pričel župan misliti, kako bi si prilastil denar. Po noči si je počrnil obraz, oblekel se je v kožuh in šel je h kmetici, pri kateri je renčal, da je prišel iz pekla in da jo bo vzel seboj mej vrage, ako mu ne da denarja. Kmetica se je tresla in »vragu« dokazala, da še ni dobila denarja s pošte. »Pa pridem jutri po denar«, je dejal »vrag« in izginil. Drugo jutro je šla kmetica vsa preplašena na pošto, kjer je zahtevala, naj ji hitro izpla-

čajo došli denar, ker sicer jo vzame vrag ako mu zvečer denarja ne da. Poštni uradnik je od kmetice poizvedel vso dogodbo in zadevo naznanil orožništvu. Zvečer je res prišel »vrag« h kmetici po denar. Tu ga je pa že čakal — orožnik, ki je v »vragu« spoznal vaškega župana. Sedaj sedi ta »vrag« v zaporu, ne pa v peklu.

Papirna doba. V Ameriki imajo sedaj v prometu steklenice iz papirja, istotako imajo ondi že papirnate pantofelje in sedaj grade celo hiše iz papirja. Nedavno so za nekega Rusa v Savinowku zgradili za 80 tisoč rubljev hišo iz papirja. Na Švedskem so nedavno zgradili neko cerkev iz trdega lesnega papirja. V cerkvi je vse iz papirja: stopnjice, oltarji in druga oprava, razven zvonov.

Zakaj vse so dobri — stari čevlji. Neki ameriški list je prinesel celo razpravo o uporabi — starih čevljev. Najprej — tako pravi list — so stari čevlji dobri, kadar ni novih. Ako pa tudi imamo nove, pa starih vendar ne smemo metati proč, ker se isti dajo za kaj drugega dobro porabiti. Na Francoskem neka tovarna pokupuje velike množine starih čevljev, katere potem — zmeljejo v posebnih mlinih. To zmlet pomešajo z neko tekočino in naredijo kožo, iz katere delajo — klobuke. Tako pride čevljev polagoma od pete do glave. Iz starih čevljev se delaje tudi neke preproge, kakoršne vidimo n. pr. v naslonjajih itd. Ali najokusnejšo ulogo igrajo stari škarpetelni pri napravljanju — ruma. Koža iznošenih starih čevljev, prepotena od potu človeške noge, zmelata in pomešana z alkoholom, daje lepo dišeči — »Jamaikarum«. Torej živite novodobni napredek v znamenju — starih čevljev!

Kaznovana klepetavost. To zimo je bilo, kje, je vse eno, a bilo je kakor rečeno v tej zares hudi zimi. Toda Špeli in Urši ni bila prehuda. Sicer bi ne bili stali toliko časa ob vodnjaku in obirali sosedo in prijateljce. Človek komaj more govoriti v tem »pasjem« mrazu, a njima je tekel jeziček hitreje ko vodeni curek iz vodnjaka. In kolikokrat ste se že poslovali, da se razidete; a še to in še ono si je ta n ona izmislila in domislila, kar se ji je zdelo vredno »zaupati kot skrivnost« svoji prijateljici. Na vse zadnje je pa le trebalo iti in resno se posloviti, pa o joj! Ne ganiti se ne morete! Kaj je to? Vlečete, brcate, pa spaka, ne gre in ne gre. »Copati« so bili primrznjeni! Kaj bo pa sedaj? Radovedna, burk željna mladina je že zapazila sitni položaj in hitro je rasel krog smejočih se ljudi. V tem obupnem in pomilovanja vrednem položaju se ojunčite, popustite copate primrznjene na led in hitite domu v — nogavicah. Grozovit nahod, glas podoben hreščecim vratom in par drugih takih neprijetnosti: to je bilo plačilo in posledica.

Sreča v nesreči nadvojvode Karola. Najstarejši sin nadvojvode Otona, nadvojvoda Karol, bi se bil te dni skoro strahovito ponesrečil. Nadvojvoda Karol, ki se uči sedaj v jezuitskem zavodu v Kalksburgu in o katerem se govori, da bo za nadvojvodom Francem Ferdinandom avstrijski prestolonaslednik, se je peljal pred par dnevi v družbi grofa Wallissa z Dunaja nazaj v zavod. Mej potom sta se pa splašila konja in bliskoma dirjala z dvorno kočijo po nekem klancu. Kočija se je zaletela v neko ograjo s tako silo, da se je zlomila in nadvojvoda, grof Wallis

in kočijaž so zleteli visoko po zraku v sneg. Konji so zdivjali naprej. Nadvojvodu in grofu Wallisu se ni nič zgodilo, kočijaž je pa dobil notranje poškodbe.

Novo zastave za avstrijske polke bodo odslej imele na držaju barve habsburske vladajoče rodbine, na eni strani v sredi cesarskega orla, okoli grbe avstrijskih dežel in ob krajih črno-rumen rob, na drugi strani pa podobo Device Marije in dva angelja, ki bodeata držala ogrske grbe ter ob kraju rudeče belo zelen rob. Tako se bo ustreglo Madjarom. Cesar je baje ta načrt že potrdil.

Mož s prodano glavo. Najdebelejšo glavo na svetu ima brezdomno krošnjar Artur Jennings v ameriški državi Colorado. Njegova glava meri 81 cm. v premeru in prav za prav že ni več njegova, ker jo je prodal ondotnemu zdravniškemu oddelku vseučilišča, ki mu je dal za to takoj 1000 dolarjev, 2000 pa dobé njegovi dediči po njegovi smrti, ko glavo mrtvega debeluha oddajo.

Grozna nesreča. Dne 1. febr. popoldne so se peljali v kočiji lesnega trgovca v Trstu gospoda Ivana Mankoč na sprehod proti Barkovljam g. Josip Mankoč s svojo gospo, njegova sestra gospodična Ljudmila in pa gospa Ana Križaj iz St. Petra na Notranjskem. Na nekem mestu, kjer se križajo tramvajevi železni tiri, zarila so se prva kolesa med nje in ko so jih konji potegnili iz njih, je prvi del kočije tako močno odskočil, da se je kočijaž Jože Frank prevrnil s svojega sedeža ter padel na tla. Ko so konji čutili proste vajeti, spustili so se v grozen dir proti Barkovljam. Gosp. J. Mankoč spleza se na sedalo kočijažev ter pripognivšemu se, se posreči dobiti vajeti v roke. Konj sicer ni mogel ukrotiti ali vodil je vendarle njih prenatgitek tako, da ni zadela kočija ob kak kamen ali pa zid. Še-le pri finančni stražnici v Barkovljah posrečilo se je ustaviti konje, ko sta na pomoč priskočila neki izvošček in pa neki konjski trgovec. Ko je pa kočijaž padel na tla in sta se konja splašala ter jela grozno dirjati, prestrašila se je gospa Križaj tako močno, da je odprla kočijina vrata ter je skočila iz kočije, ne da bi jej bili v stanu zabraniti to gospa in gospod Mankoč. Pri skoku pa je gospa Križaj s tako silo z glavo udarila ob tla, da je roke od sebe moleč obležala nezavestna ter da ji je začela vreti kri iz ust, nasa in ušes. Ko so konje ustavili, peljali sta se gospa in gospodična Mankoč proti mestu ter na pomoč gospej Križaj z nekim izvoščekom. Gospod Josip Mankoč pa je ostal sam in se peljal tudi proti mestu s konji, ki so se nekoliko pomirili. Ko je prišel na mesto nesreče, mu ni ostalo drugega, nego spraviti nezvestno gospo Križaj v kočijo ter jo prepeljati v bolnišnico, ker je bila tam zdravniška pomoč najprej pri rokah. Ali že med potom je gospa Križaj umrla, tako da ni mogel zdravnik v bolnišnici drugega storiti, nego konstatirati smrt nesrečne gospe. Gospa Križaj je soproga gosp. Franceta Križaj, trgovca v St. Petru na Notranjskem. Stara je 41 let. Prišla je v Trst pred par dnevi z namenom, da ostane nekaj dni pri svojih sorodnikih, namreč pri Mankočevi družini.

Na smrt obsojen, ki pa noče biti pomiloščen. V Parizu k smrti obsojeni morilec Lechera noče podpisati uloge za pomiloščenje, češ, da je zaslužil, da se ga obesi.

Ponosen zločinec. Na smrt na vešalih je bil obsojen pretekle dni pred graškimi porotniki čuvaj Jož. Cedenik, ker je umoril dne 2. novembra lanskega leta Terezo Gleichweit v Eggenbergu pri Gradcu. Sprva je bil umora obdolžen nesrečne sin, ki je blazen, a pri zaslišanju se je Cedenik zagovoril, in dali so ga pod ključ. On dejanje priznava. Vedel se je pa pred sodiščem izvanredno čudno. Dejal je: »Noben človek v Gradcu ni tako popularen kot jaz, ker sem umoril to stanko. Jaz bi se bil že davno sam obesil, a želim, da se to bolj slovesno zgodi.« Svoji sestri, ki je bila za pričo, je dejal: »Kaj ne, da sem že daleč prišel, a najbolj slaven bom, ko bom visel v zraku. Ponosen sem, da sem tako čaščen.« Svoji ženi pa je rekel: »Ali si ponosna, da sem napredoval do roparskega morilca? Zdaj se je zgodila tvoja volja!«

Najtežji človek v Evropi. V mestecu Willenberg v zapadni Pruski živi gostilničar Fromm, ki tehta nič manj nego 254 kg. Da-si tako težak, je vendar jako okreten in toži redkokedaj, da bil truden. Naročil si je Štalerskega konja, ki naj nosi vso to ogromno težo. A tudi konj tehta za dva navadna konja. Na zdravje!

Otrok z nožem V občini Morkovic pri Prostojevu na Moravskem se je pripetil predzadnji petek nastopni grozni dogodek. Neki kmet je v navzočnosti svojega triletnega sinčka zaklal prešiča. Kmalu nato je dečko poletel v stanovanje, zgrabil nož ter je — vsikliknivši, da hoče vedeti, »ali tudi Marija tako kriči, kakor prešič« — zaklal svojo polletno sestrico Marijo, ki je ležala v zibelci. Ubogo otroče je bilo takoj mrtvo.

Žaloval je za ženo — 24 ur. Jure Katič iz Dobrenice na Hrvaškem se je bil oženil pred tremi leti z lepo črnooko Klaro Radočaj. Mesec dni po svatbi je odšel Jure v Ameriko, od koder se je povrnil pred letom dnij ter je živel dalje s svojo lepo Klaro v najlepši slogi. Minoli mesec je Klara porodila dete. A ker je prerano vstala, je obolela in umrla. V četrtek so jo pokopali ob veliki žalosti Jureta. V tej žalosti je siromak šel v petek k svojem sosedu Janku ter je zaprosil istega — za roko lepe Mare. Ne brez uspeha. V soboto je šel Jure k župniku in v nedeljo je bil prvič oklican.

Iz vladarske hiše. V Egipt bode potoval koncem meseca februarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s svojo soprogo.

Nič ni novega na svetu. Ministerstvo Combes je dalo več tisuč redovniških šol zapreti in zatreti. Ker to ni šlo povsodi gladko, so ministrove hlapce morali vojaki podpirati. Tako je bil tudi general Frater v Lanoué zapovedal podpolkovniku de Saint-Remy, naj gre policistom pomagat, tamošnje nunske šole zapirati. A podpolkovnik je rekel: »Jaz sem kristjan, toraj ne smem sodelovati pri dejanju, katero mi prepoveduje moja vest.« Kdo se pri tem ne spominja nagovora sv. Mavricija na svoje tovariše od tebejske legije? Sv. Mavricij je za svoje neustrašeno izpovedanje sv. vere z vsemi svojimi tovariši moral dati kri in življenje; tudi podpolkovnika Saint Remy bi liberalci bili radi ob glavo pripravili. Potisnili so ga takoj v ječo, postavili ga pred bojno so-

dišče. A kaj se je pred vojnim sodiščem v Nantu zgodilo? Vojaški sodniki so izrekli: Ker povelje ni prišlo od vojaške oblasti, ampak od strani civilnega prefekta, se podpolkovnik ni pregrešil zoper vojaško poslušnost, zato bode samo en dan zaprt, ker tudi civilnega uradnika, ki ga je proti nunam klical na pomagaj, je bil dolžen podpirati. Vojni minister André je pa odstavil podpolkovnika, kakor generala, ki je je pred sodnijo za podpolkovnika Saint-Remy ugodno pričal. Major Le Roy, kate-rega je tisto bojno sodišče v Nantes spravilo ob službo in ob kruh, je baje svojim vojakom rekel: »Proti ženskam se ne bomo bojevali.« Ta major me spominja onega častnika, ki je l. 1787 vodil stotnijo vojakov, ki naj bi bili pomagali podružnici Sv. Nikolaja na Dobrni vzeti cerkven značaj. Tedanji župnik dobrnski, gosp. Franc Perkan se je na vse zgodaj odpeljal, cerkev zaklenil, ključ pa dobro shranil. Ko pridejo vojaki z gosp. dekanom kot cesarskim poverjenikom na čelu, so baje hrabre Dobrnčanke od vseh strani skupaj vrele z vilami, burkljami in tem podobnim bojnim orodjem. Ko častnik to armado zagleda, je baje zaklical: »Kehrt euch« — češ, z ženskami se ne bomo borili. Ko je gosp. župnik prišel domu, se je vsedel in napisal dne 24. avgusta 1787 dolgo pismo do posvetne vlade v Gradcu. Ta mu je dne 18. oktobra 1787 odpisala, da naj le ostane podružnica sv. Miklavža tik dobrnskih toplic.

Pogodba med zakonskima.

Izvrstna in čedna ženica je bila Božjakova Nana, le malo prestroga s svojim Tonetom. Znala pa je Nana tudi vladati v hiši. Njen jarem je bil lahak in sladak. Nana je bila namreč priliznjanka, in se je znala tako smukati okoli moža, da je ugodil slednji njeni želji. Ako je namreč Nana rekla: »Ti možiček, ko bi ti še to in ono opustil, jaz sama ne vem, kako bi te potem rada imela.« In takoj je Tone odgovoril: »Ljuba moja, kedaj sem že hotel to storiti, pa sem vselej zopet pozabil; ravno prav, da si me na to opomnila!«

Tako je Nana svojega Toneta marsičesa odvadila, n. pr.: Tone ni pokušal več žganja, tudi piva in vina ne, ni šel nikdar več v krčmo, prodal je svojo lovsko puško, vrgel karte na ogenj, ni pljuval več po tleh itd. Tone že ni več vedel, česa naj ga žena še odvadi. I, seveda, jesti! In Tone bi jednostavno rekel: »Kedaj sem že hotel to storiti.« A jed mu je žena še privoščila. Pač pa je nekaj drugega že dolgo po strani gledala, Tone-tovo pipo in tobačni mehur. A Tonetu je bila pipa nad vse.

Za vsa namigavanja boljše polovice je imel gluha ušesa, ni je hotel razumeti.

Nekega dne pa je bila žena nad vse prijazna ž njim, in Tone je v naprej vohal nevarnost.

»Ti Tone«, pravi žena, »tako si bled, ali ti ni dobro?«

»Še nikdar nisem bil tako čil in zdrav kakor ravno danes«, odgovori Tone.

»Ali tvoja barva, tvoja barva! — Cele noči ne morem spati. — Vedno se mi zdi, da postaneš jetičen.« — Tako Nana.

»Nana, nisem hotel dozdati nič reči, ali ti si postala tako blede in rumena, noč in dan me skrbi, da ti pomanjkuje

krvi; hotel sem že iti na božjo pot, da mi resno ne oboliš», odreže se Tone.

Žena je strmela, takega vgovora še ni čula iz moževih ust. Po kratkem molku prične zopet Nana:

«Ti mož, jaz imam eno prošnjo, ti mi je gotovo ne odbiješ!»

«Prav gotovo ne», odvrne Tone, «a tudi jaz imam prošnjo, katero mi moraš izpolniti.»

«Razume se, tu je moja roka!» pritrudi žena.

«Ako jaz spolnim tvojo prošnjo, spolniš tudi ti mojo, kaj ne?» vpraša mož.

«Prisežem!» potrdi žena.

«No, kaj pa hočeš od mene», vpraša Tone.

«Tone», pravi priliznjeno žena, «kaj ne da mi izročiš tvojo pipo in mehur in vse drugo — jaz se tako bojim, da postaneš jetičen.»

«O srčno rad, Nanica, zakaj mi nisi že poprej rekla.»

«In ne bodeš več kadil?»

«Niti dima ne napravim», odgovori Tone.

«Si že priden mož!»

«A tudi ti si pridna žena», prilizoval se je Tone, «in gotovo mi izročiš tvojo kavo, sladkor in vse druge priprave za kavo — glej kava zastruplja kri, in vedno se bojim, da dobiš bledico.»

Žena je zarudela. Trenotek je obstala, a takoj z veliko naglico odgovorila.

«Srčno rada, Tone!»

«In ne pokušaš več kave?» vpraša Tone.

«Tudi kapljice ne!», odvrne žena.

Pogodba je bila sklenjena. Nana je vzela možovo pipo in tobak ter ju zaklenila v omaro. Ravno tako je storil mož s posodami za kavo.

Od tedaj so nastopili žalostni časi za oba. Oba sta hudo pogrešala svoje srčno tolažilo. Po dveh dneh bi se bila oba rada skesala, a noben ni hotel pričeti. Po preteku jednega tedna so pri obeh vtihtile prijazne besede, za nadaljna dva dni, sploh nista več spregovorila. Gledala sta se kakor strupeni kači. Po štirinajstih dneh pa se sploh nista več pogledala. Tone je predstavljal pepelnico sredo, žena pa veliki teden.

Slednjič je Tonetu vsa stvar postala preneumna. Zmislil si je zvijačo. Nekega dne, ko sta oba, seveda molče, sedela v kuhinji, naenkrat Tone vstane, gre v sobo in se vrne z vso pripravo za kavo. Žena ga je debelo gledala, ali Tone ni spregovoril besedice. Zakuril je na ognjišču in začel žgati kavo. Ko pa je Tone pristavil še mleko k ognju, zavpije žena:

«Kaj pa delaš?»

«Kavo pripravljam.»

«Za koga?»

«Za-se; ti itak ne smeš piti.»

«Ti tudi ne.»

«O, kaj pa še! Meni je prepovedano le kaditi.»

Oba sta umolknila. Tone je zmlel kavo, in čez četrto ure se je kava kadila na mizi in razsirjala prijeten duh po kuhinji. Nana je z očmi spremljala kavin dim, oblizavala ustnice in na vse pretege vzdihavala kavin duh.

Čez nekaj časa vpraša Tone: «Hočeš tudi ti škodelico?»

«O Bog obvaruj», zastoka žena, «se mi prav gnjusi ta rujava voda.»

Tone pa je polagoma srkal kavo in cmokal z jezikom. Nana se že skoraj ni mogla več vzdržati, tako jo je mamil kavin duh. Naenkrat pa vstane in zgine v sobo. Hitro se vrne s pipo in mehurjem. Nabaše pipo, zažge in začne iz nje puhati kakor star vojak. Sedaj pa je Tone željno požiral tobakov dim. Zeval je kakor riba na suhem.

Nana pa ga vpraša: «Hočeš tudi ti jedno nabasati?»

«Lepa hvala», odvrne Tone, «prihaja mi slabo, če samo na tobak mislim.»

Tolika nevarnost za Toneta vsekakor ni bila, pač pa je Nana čutila krta v želodcu. Naenkrat je postala zelena in blede, pipa ji je padla iz ust, sama pa se je zvrnila po tleh. Hitro skoči mož k njej in jo vzdigne. A ni mogla stati po konci. Tone jo je moral nesti v posteljo. V postelji je vzdihovala in stokala, kakor da se ji bliža zadnja ura. Tone pa je v enomer vpil: «Nana, kaj ti je, kaj ti je? Ali naj grem po zdravnika? Ali hočem poklicati gosпода župnika?»

In prišla mu je rešilna misel. Skočil je v kuhinjo in prinesel skledico kave. Strastno je žena posrkala kavo in za nekoliko časa prosila za drugo skledico, in Nana je trdno zaspala. Ko se je po treh urah prebudila, prosila je zopet skledico kave. In ko je še to spila, počutila se je prav dobro. — Tone pa je šel v kuhinjo in nabasal pipo. Ker je jedna stranka pogodbo prekršila, tudi on ni bil več vezan na njo. Ravno je bil iztrkoval prvo pipo, ko je Nana še vsa blede prišla v kuhinjo. Pogledala sta se in začela glasno smejati.

«To sva bila dva osla», zavpila sta oba hkratu.

Nana si je nalila še peto skledico, Tone pa je nabasal drugo pipo. In sklenila sta novo pogodbo, glasom katere je morala Nana vsaki dan izpiti pet skledic kave, Tone pa pet pip izkaditi. In to pogodbo sta tudi zvesto držala do smrti. P. L.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Razne
 uradne pečate
 KUVERTE
 priporoča
 Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slovinci!
 Spominjajte se ob vsaki priliki
 družbe sv. Cirila in Metoda!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Jožef Ullaga,
 trgovina z manufakturnim blagom v Mariboru,
 Tegetthoff-ova ulica 21
 priporoča svojo veliko in raznovrstno
 zalogo manufakturnega blaga, platna
 in sukna, posebno lepo izbirko sukna
 za moške in ženske obleke po naj-
 nižji ceni, ter odeje in perilo lastnega
 izdelka.
 13 26—20
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

○○ Važno! ○○

Ceravno se je moka že pred enim mesecem por-
 dražila, zamorem se vendar prodajati vsled ugodnega
 nakupa

najboljšo ogrsko pšenično moko 1 kg po
 14 kr., ako se vzame cela vreča, pride 1 kg na
 13½ kr.;

dobro in sladko moko za kruh 1 kg od 8 kr.
 naprej; 26 10—8

dobro moko za svinje, 1 kg po 5 in 6 kr.;

kavo, jako lepo, nebarvano ¼ kg 25 kr.;

petrolej 1 liter 16 kr., 5 litrov 75 kr.;

sladkor v gruči 1 kg 44 kr.;

milo „Schicht“ 1 komad 15 kr.;

sveže, 6 ali 8 v zavoju samo 38 kr.;

rozine, suhe jagode, cibebe, suhe slive in hruške,
 zelo lepe in jako po ceni.

Drože (germ) eden zavitek samo 28 kr.

Prodajam tudi veliko bolj po ceni kakor drugod
piske in ponve iz pločevine.

V spomladi bodem prodajal popolnoma sveža
 semena od svetovno znane trdke „Mautner“.

V obilna naročila se priporoča

J. Sirk prej Holasek v Mariboru.

Glavni trg — rotovž.

Kupujem tudi žol, orhe
 in oves po najboljših cenah.

Slovenska delavnica

Konrad Skaza

St. Ulrich—Gröden Tirol

se priporoča 28 12—6

za izdelovanje vseh cerkvenih umet-

nih del n. p. svetnikov, križev, altar-

jev, prižnic, križevih potov itd.

Fotografije, načrti, spričevala na zahtevanje!

Odlikovan z obiskom Nj. c. in kr. visokosti

nadvojvoda Evgena.

Josip Tručl

Največja zaloga biserov, zlatnine in

srebrnine, bron in optičnih rešij. —

Velika zaloga cerkvenega orodja.

Priporočam se v izdelovanje svetilnikov, svetilk,

svečnikov, monštranc, kelihov, ciborij, itd. ter v

popravljanje vseh cerkvenih in altarnih orodij.

Posebno priporočam: nove kelihove v

ognju pozlačene ter s srebrom okrašene 500 do

600 g. težke od 50 gld. naprej; nove svečnike

za altarje okrogle, gladke, brušene, 60 cm. visoke

po 4 gld. 50 kr.

Velika zaloga namiznega orodja.

Slavnim občinskim predstojništvom priporočam

znamke za pse po zelo nizki ceni.

Priporočam se veleč. duhovnikom in cenj. p. n.

občinstvu v obilna naročila ter zagotavljam, da se

bodem trudil izgotoviti vsa cenj. naročila najtočnejše

in po nizki ceni.

Josip Tručl

(20) 12—7
 Maribor, Grajska ulica št. 6.
 Vse po nizki ceni! Za izdelke se jamči!